

NL

NL

NL



EUROPESE COMMISSIE

Brussel, 15.9.2010
COM(2010) 478 definitief

Voorstel voor een

AANBEVELING VAN DE RAAD

Jeugd in beweging – de leermobiliteit van jongeren bevorderen

{SEC(2010) 1048}

{SEC(2010) 1049}

{SEC(2010) 1050}

TOELICHTING

1. INHOUD VAN HET VOORSTEL

De voorgestelde aanbeveling maakt deel uit van "Jeugd in beweging", een kerninitiatief van de EU ter ondersteuning van de Europa 2020-strategie. Doel van Jeugd in beweging is *"de resultaten en de internationale aantrekkingskracht van de hogeronderwijsinstellingen in Europa verbeteren en de algemene kwaliteit van alle onderwijs- en opleidingsniveaus in de EU verhogen, met evenveel aandacht voor talent als voor gelijke kansen. Om dit te bereiken moet de mobiliteit van studenten en stagiairs worden bevorderd en moeten er betere banen komen voor jongeren."*¹

Een van de belangrijkste werkterreinen van Jeugd in beweging is de ondersteuning van de ontwikkeling van transnationale leermobiliteit voor jongeren. Leermobiliteit biedt jonge mensen een belangrijke mogelijkheid om **hun toekomstige inzetbaarheid te vergroten** en nieuwe beroepscompetenties te verwerven terwijl ze hun ontwikkeling als actieve burgers versterken. Daardoor wordt hun toegang tot kennis bevorderd en kunnen ze nieuwe talige en interculturele competenties ontwikkelen. Europeanen die als jeugdig student mobiel zijn geweest zullen waarschijnlijk mobieler zijn in hun latere werkzame leven. Werkgevers erkennen en waarderen deze voordelen. Leermobiliteit heeft ook in belangrijke mate bijgedragen tot het opener, Europees en internationaler, toegankelijker en doelmatiger maken van stelsels en instellingen voor onderwijs en beroepsopleiding.²

De EU bevordert leermobiliteit al jarenlang succesvol via verschillende programma's en initiatieven, waarvan het bekendste het Erasmusprogramma is.³ Ook met de structuurfondsen wordt de leermobiliteit ondersteund. Jeugd in beweging ondersteunt het streven om in 2020 alle jongeren in Europa de mogelijkheid te bieden een deel van hun onderwijstraject, met inbegrip van leren op de werkplek, in het buitenland te besteden.⁴

Het **Groenboek leermobiliteit** van de Commissie (juli 2009)⁵ betekende het begin van een openbare raadpleging over de beste manier om belemmeringen voor mobiliteit weg te nemen en meer mogelijkheden voor leren in het buitenland te scheppen. Deze leverde meer dan 3 000 reacties op, onder meer van nationale en regionale overheden en andere belanghebbenden.⁶ Daaruit blijkt dat er een wijdverspreide **behoefte aan vergroting van de leermobiliteit is in alle onderdelen van het onderwijsstelsel** (hoger onderwijs, scholen, beroepsonderwijs en -opleiding), maar ook in niet-formele en informele leeromgevingen, zoals vrijwilligerswerk. Tegelijkertijd bevestigen de reacties dat er nog veel belemmeringen voor mobiliteit bestaan. Daarom stelt de Commissie, in samenhang met de goedkeuring van

¹ COM(2010) 2020 van 3.3.2010.

² Zie COM(2009) 329 voor verwijzingen naar studies en onderzoek.

³ Het betreft hoger onderwijs (Erasmus, Erasmus Mundus, Marie Curie) voor studenten, promovendi en medewerkers; hoger onderwijs en onderzoek (Marie Curie, mobiliteit binnen expertisenetwerken en technologieplatforms); de overgang van hoger onderwijs naar bedrijfsleven (stages binnen Erasmus en Marie Curie); beroepsonderwijs en stagiairs (Leonardo); voortgezet onderwijs (Comenius); volwasseneneducatie en senior vrijwilligersprogramma's (Grundtvig); het culturele domein (cultuurprogramma); jeugduitwisseling en vrijwilligerswerk (Youth in Action); vrijwilligerswerk (Europese vrijwilligersdienst binnen het Youth in Action-programma); het maatschappelijk middenveld (Europe for Citizens-programma) en de voorbereidende actie "Erasmus voor jonge ondernemers".
⁴ http://ec.europa.eu/commission_2010-2014/president/about/political/index_en.htm.

⁵ COM(2009) 329.

⁶ Zie het werkdocument (SEC)2010 van de Commissie voor een analyse van de ontvangen reacties.

de mededeling over Jeugd in beweging⁷, een **aanbeveling van de Raad over leermobiliteit** voor als basis voor een nieuwe gecoördineerde campagne onder de lidstaten om de belemmeringen voor mobiliteit eindelijk weg te nemen. De voortgang zal worden weergegeven op een '**mobilitéitsscorebord**' dat een vergelijkend beeld te zien zal geven van de wijze waarop de lidstaten vooruitgang boeken bij het wegnemen van deze belemmeringen.

Deze aanbeveling is een vervolg op de aanbeveling van het Europees Parlement en de Raad van 10 juli 2001 inzake de mobiliteit binnen de Gemeenschap van studenten, personen in opleiding, vrijwilligers, leerkrachten en opleiders (2001/613/EG)⁸. Hierin werden de lidstaten verzocht gepaste stappen te ondernemen om belemmeringen voor de mobiliteit van deze groepen weg te nemen. Als gevolg daarvan zijn sinds 2001 verschillende instrumenten ontwikkeld en initiatieven ontplooid:

- In december 2004 hebben het Europees Parlement en de Raad een beschikking goedgekeurd betreffende een enkel communautair kader voor transparantie op het gebied van kwalificaties en competenties⁹ – de Europass. Deze kan door particulieren op vrijwillige basis worden gebruikt om kwalificaties en competenties beter bekend te maken en te presenteren in heel Europa.
- Leermobiliteit kan ook bijdragen aan de goede werking van de interne markt door jonge Europeanen ten behoeve van hun beroepsleven betere vaardigheden te bezorgen op het gebied van vreemde talen en interculturaliteit. Dit kan op zijn beurt weer leiden tot betere wederzijdse erkenning van beroepskwalificaties door de lidstaten op grond van Richtlijn 2005/36/EG van het Europees Parlement en de Raad van 7 september 2005¹⁰.
- In de Aanbeveling van het Europees Parlement en de Raad van 18 december 2006 over transnationale mobiliteit in het onderwijs en de beroepsopleiding in de Europese Gemeenschap (2006/961/EG)¹¹ is een voorstel gedaan voor een Europees handvest voor kwaliteit bij mobiliteit.
- Het Europees kwalificatiekader voor een leven lang leren¹², op 23 april 2008 vastgesteld in een aanbeveling van het Europees Parlement en de Raad, begint een vertaalfunctie te vervullen bij het beter inzichtelijk maken van nationale kwalificaties in heel Europa.
- Het Groenboek van de Commissie, "Migratie en mobiliteit: uitdagingen en kansen voor Europese onderwijssystemen", uit juli 2008¹³, ging over de vraag hoe het onderwijsbeleid beter zou kunnen worden afgestemd op de uitdagingen van de immigratie in en de mobiliteitsstromen binnen de EU.
- In de Resolutie van de Raad van 21 november 2008 over betere integratie van levenslange begeleiding in de strategieën voor een leven lang leren¹⁴ werd nota

⁷ COM(2010) 477.

⁸ PB L 215 van 9.8.2001, blz. 30-37.

⁹ PB L 390 van 31.12.2004, blz. 6-20.

¹⁰ PB L 255 van 30.9.2005, blz. 22-142.

¹¹ PB L 394 van 31.12.2006, blz. 5-9.

¹² PB C 111 van 6.5.2008, blz. 1-7.

¹³ COM(2008) 423.

¹⁴ PB C 319 van 13.12.2008, blz. 4-7.

genomen van de potentiële mobiliteit in onderwijs en beroepsopleiding, alsmede op de arbeidsmarkt, en werden de lidstaten onder andere verzocht de toegang tot begeleiding voor alle burgers te garanderen.

- In de Aanbeveling van de Raad van 20 november 2008 over mobiliteit van jonge vrijwilligers in de Europese Unie¹⁵ werd erkend dat grensoverschrijdende mobiliteit in Europa een belangrijk middel kan zijn ter bevordering van onderwijs, werkgelegenheid en regionale en sociale cohesie, en kan bijdragen tot verbetering van wederzijds begrip en actieve participatie in de samenleving. Aanbevolen wordt om meer jongeren de gelegenheid te bieden als vrijwilliger op te treden in een ander EU-land.
- In het communiqué van Bordeaux over betere Europese samenwerking in de beroepsopleiding (het proces van Kopenhagen) van december 2008¹⁶ en de bijbehorende conclusies van de Raad¹⁷ werd benadrukt dat in stelsels voor beroepsonderwijs en -opleiding de mobiliteit van werknemers, studenten en leerkrachten tussen opleidingssystemen en tussen landen diende te worden bevorderd.
- In het communiqué van de conferentie van Europese ministers voor hoger onderwijs in de Europese ruimte voor hoger onderwijs (Bolognaproces) van april 2009¹⁸ werd als doelstelling geformuleerd dat in 2020 ten minste 20% van de afgestudeerden in de Europese ruimte voor hoger onderwijs een studie- of opleidingsperiode in het buitenland moet hebben doorgebracht.
- In de conclusies van de Raad van 12 mei 2009 betreffende een strategisch kader voor Europese samenwerking op het gebied van onderwijs en beroepsopleiding (ET2020)¹⁹ is als strategisch doel geformuleerd dat leren in het buitenland "eerder regel dan uitzondering" moet worden. De Commissie werd uitgenodigd te werken aan voorstellen voor mogelijke ijkpunten op het gebied van mobiliteit, aanvankelijk met de nadruk op hoger onderwijs, en de mogelijkheid te bestuderen om ook ijkpunten te verwezenlijken in het beroepsonderwijs en voor de mobiliteit van leerkrachten.
- De bevordering van mobiliteit was ook een van de belangrijkste prioriteiten in de mededeling van de Commissie van juni 2009 over de "gezamenlijke inzet voor de werkgelegenheid" van de EU²⁰.
- In de conclusies van de Raad van 26 november 2009 over de professionele ontwikkeling van leerkrachten en schoolleiders²¹ werden de lidstaten uitgenodigd de mogelijkheden van uitwisselings- en mobiliteitsregelingen op nationaal en internationaal niveau actief te bevorderen.

¹⁵ PB C 319 van 13.12.2008, blz. 8-10.

¹⁶ http://ec.europa.eu/education/lifelong-learning-policy/doc/vocational/bordeaux_en.pdf.

¹⁷ http://ec.europa.eu/education/lifelong-learning-policy/doc/vocational/council08_en.pdf.

¹⁸ http://www.ond.vlaanderen.be/hogeronderwijs/bologna/conference/documents/Leuven_Louvain-la-Neuve_Communique_April_2009.pdf.

¹⁹ http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/educ/107622.pdf.

²⁰ COM(2009) 275.

²¹ PB C 302 van 12.12.2009, blz. 6-9.

- Het belang van de erkenning van vrijwilligersactiviteiten werd eveneens benadrukt in Beschikking 2010/37/EG van de Raad van 27 november 2009 over het Europees Jaar van het vrijwilligerswerk ter bevordering van actief burgerschap (2011)²².
- Ook de mobiliteit van jonge onderzoekers moet worden bevorderd om ervoor te zorgen dat de EU met onderzoek en innovatie niet achterblijft bij haar concurrenten. In de mededeling van de Commissie van 23 mei 2008, "Betere loopbanen en meer mobiliteit: een Europees partnerschap voor onderzoekers"²³, werd een pakket maatregelen voorgesteld om te waarborgen dat onderzoekers in de EU zouden kunnen profiteren van de juiste beroepsopleiding, aantrekkelijke loopbanen en minder belemmeringen voor hun mobiliteit, terwijl in de conclusies van de Raad van 2 maart 2010 over de mobiliteit en loopbanen van Europese onderzoekers²⁴ concrete suggesties werden gedaan voor de wijze waarop de mobiliteit van onderzoekers zou kunnen worden verbeterd en verschillende terreinen werden aangewezen waarop actie kon worden ondernomen.

Als gevolg van deze activiteiten is al veel bereikt, maar er moet nog veel meer gebeuren. De Jeugd in beweging-strategie **houdt belangrijke nieuwe acties in** op Europees en nationaal niveau in verband met mobiliteit voor jongeren in alle leeromgevingen, waarbij de **bestaande activiteiten worden versterkt en de uitvoering van andere activiteiten wordt gewaarborgd, onder eerbiediging van het subsidiariteitsbeginsel**. Het is echter duidelijk dat de hooggestemde ambities die aan het initiatief ten grondslag liggen niet alleen met EU-programma's kunnen worden waargemaakt. Daarom moet de programmatische steun van de EU worden aangevuld met een mobilisatie van de inspanningen ten behoeve van leermobiliteit van de lidstaten en andere actoren. Een belangrijk element daarin betreft het identificeren en **wegnemen van belemmeringen voor mobiliteit**.

In deze aanbeveling van de Raad worden specifieke richtsnoeren gegeven ten aanzien van de administratieve, institutionele en wettelijke belemmeringen voor de leermobiliteit van jongeren. Deze vormen een aanvulling op de bredere geïntegreerde richtsnoeren van Europa 2020, met name de richtsnoeren voor het werkgelegenheidsbeleid.

2. UITKOMSTEN VAN HET OVERLEG MET DE BELANGHEBBENDEN EN DE EFFECTBEOORDELINGEN

De Europese Unie heeft een lange en gewaardeerde reputatie wat betreft de bevordering en ondersteuning van leermobiliteit, een terrein waarop directe en tastbare voordelen voor de Europese burger worden behaald. Initiatieven zoals het Erasmusprogramma hebben aan meer dan twee miljoen mensen de mogelijkheid geboden om in een ander land te studeren en die studie formeel erkend te krijgen. Er zijn praktische hulpmiddelen in het leven geroepen om dit mogelijk te maken, waaronder het Europees systeem voor de overdracht van studiepunten (ECTS).

Toch zijn er nog te veel Europese jongeren voor wie leermobiliteit geen reële mogelijkheid is. Nog betrekkelijk weinig jongeren plukken de vruchten van een leerervaring in het buitenland

²² PB L 17 van 22.1.2010, blz. 43-49.

²³ COM(2008) 317.

²⁴ http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_Data/docs/pressdata/en/intm/113121.pdf.

en sommige groepen, zoals jongeren uit een achterstandsmilieu, zijn in het bijzonder ondervertegenwoordigd. Er bestaan nog altijd talige, culturele, financiële, wettelijke en administratieve belemmeringen, met name buiten de gestructureerde mobiliteitsprogramma's van de EU. Hoewel aanvullende middelen op nationaal en Europees niveau (via bestaande programma's) de mobiliteit kunnen verhogen, is meer geld alleen niet toereikend om de visie van mobiliteit als reële mogelijkheid voor iedereen te verwezenlijken. De lidstaten zullen meer moeten doen om aanhoudende belemmeringen op nationaal en regionaal niveau weg te nemen.

Er bestaat een aanbeveling van de Raad uit 2001 over mobiliteit binnen de Gemeenschap voor studenten, personen die een beroepsopleiding volgen, vrijwilligers, leerkrachten en opleiders, maar deze is in onbruik geraakt en inmiddels verouderd. Er is dringend behoefte aan actualisering, een nieuwe focus en revitalisering van deze aanbeveling teneinde te bevorderen dat leermobiliteit een 'gelijke kans' voor alle jongeren in Europa is.

Als eerste stap heeft de Europese Commissie in juli 2009 het Groenboek *De leermobiliteit van jongeren bevorderen*²⁵ gepubliceerd. Doel van het Groenboek was het starten van een breed openbaar debat om de belangrijkste belemmeringen voor mobiliteit aan te wijzen, alsmede manieren om ze weg te nemen. Er is in Europa op politiek niveau een duidelijke consensus ontstaan over de doelstelling om de mobiliteitsmogelijkheden voor jongeren uit te breiden. Het Groenboek was bedoeld om de discussie over het bereiken van deze ambities aan te gaan met belanghebbenden en het grote publiek.

In het Groenboek werden de voordelen van mobiliteit voor de verwerving van nieuwe kennis en vaardigheden belicht. Ook werd de aandacht gevestigd op de bijdrage ervan aan het toegankelijk maken van onderwijs- en opleidingsinstellingen voor een breder publiek en andere groepen studenten, en daardoor aan de verbetering van de kwaliteit van onderwijs en opleiding. Andere aangehaalde voordelen betroffen de bestrijding van isolement, protectionisme en xenofobie.

De openbare raadpleging eindigde op 15 december 2009 en leverde zeer veel reacties op. In totaal zijn 2 798 online-reacties, voornamelijk van jongeren, en 258 schriftelijke reacties ontvangen van een breed scala aan belanghebbenden, waaronder instanties van lidstaten, het Comité van de Regio's, het Europees Economisch en Sociaal Comité, regionale en lokale instanties, Europese en nationale associaties, sociale partners, academici en individuele burgers.

Naast voornoemde raadpleging is een effectbeoordeling uitgevoerd waarin drie opties zijn bestudeerd. Alle drie opties gingen uit van de noodzaak om de leermobiliteit uit te breiden en te bevorderen door belemmeringen weg te nemen (bijvoorbeeld door herziening van nationale wetgeving om de overdraagbaarheid van studiebeurzen en leningen mogelijk te maken, verbeterde erkennings- en validatieprocessen voor studies buiten het land van herkomst, betere begeleiding voor studenten en vrijwilligers die een periode in het buitenland overwegen), maar het kader waarbinnen dat moet gebeuren is verschillend:

Optie 1: geen EU-actie/status-quo handhaven;

Optie 2: een aanbeveling van de Raad: "Jeugd in beweging: de leermobiliteit van jongeren bevorderen";

²⁵ COM(2009) 329.

Optie 3: een nieuwe open coördinatiemethode (OCM) voor de leermobiliteit van jongeren.

De conclusie van de effectbeoordeling luidde dat optie 2 (een aanbeveling van de Raad: "Jeugd in beweging: de leermobiliteit van jongeren bevorderen") de beste verwachte effecten oplevert, in combinatie met de kosten en administratieve lasten.

3. JURIDISCHE ELEMENTEN VAN HET VOORSTEL

Het voorstel, waarin de beginselen van de subsidiariteit volledig worden geëerbiedigd, bevat geen bindende juridische elementen maar aanbevelingen aan de lidstaten voor de wijze waarop belemmeringen voor mobiliteit kunnen worden weggenomen en de kansen op leermobiliteit voor alle jongeren kunnen worden vergroot. Het wordt aan de lidstaten overgelaten om te besluiten hoe deze doelen het best bereikt kunnen worden.

4. GEVOLGEN VOOR DE BEGROTING

De kosten in verband met de tenuitvoerlegging van deze aanbeveling door de lidstaten hebben bijvoorbeeld betrekking op de aanpassing van wetgeving teneinde studiebeurzen en leningen beter overdraagbaar te maken en op meer voorlichting over mobiliteitsmogelijkheden via loopbaan- en studiebegeleiding en -advies. De administratieve last van het toezicht op de voortgang zal naar verwachting globaal neutraal zijn omdat de uitvoering plaatsvindt in het kader van de bredere Europa 2020-strategie en de nationale hervormingsprogramma's, de bestaande regelingen van het strategisch kader voor Europese samenwerking op het gebied van onderwijs en beroepsopleiding (ET2020) en de EU-jeugdstrategie.

Voorstel voor een

AANBEVELING VAN DE RAAD

Jeugd in beweging – de leermobiliteit van jongeren bevorderen

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name de artikelen 165 en 166,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) In de mededeling van de Commissie van 3 maart 2010, "Europa 2020 - Een strategie voor slimme, duurzame en inclusieve groei"²⁶, is een van de prioriteiten de ontwikkeling van een economie op basis van kennis en innovatie ("slimme groei") en wordt de aandacht gevestigd op het kerninitiatief ("Jeugd in beweging") om de resultaten en de internationale aantrekkingskracht van de hogeronderwijsinstellingen in Europa te verbeteren en de algemene kwaliteit van alle onderwijs- en opleidingsniveaus in de EU te verhogen, met evenveel aandacht voor talent als voor gelijke kansen, door de mobiliteit van jongeren te bevorderen en hun werkgelegenheidssituatie te verbeteren. Deze aanbeveling maakt onderdeel uit van het "Jeugd in beweging"-initiatief.
- (2) Leermobiliteit, dat wil zeggen transnationale mobiliteit met de bedoeling nieuwe vaardigheden te verwerven, is een van de fundamentele manieren waarop jongeren niet alleen hun persoonlijke ontwikkeling en actief burgerschap maar ook hun toekomstige inzetbaarheid kunnen versterken. Europeanen die als jeugdig student mobiel zijn geweest zullen waarschijnlijk mobieler zijn in hun latere werkzame leven. Leermobiliteit kan stelsels en instellingen voor onderwijs en beroepsopleiding opener, Europees en internationaler, toegankelijker en doelmatiger maken. Ook kan zij het concurrentievermogen van Europa versterken door de opbouw van een kennisintensieve samenleving te stimuleren.²⁷
- (3) De voordelen van mobiliteit zijn onderstreept in Aanbeveling nr. 2001/613/EG van het Europees Parlement en de Raad van 10 juli 2001 inzake de mobiliteit binnen de

²⁶ COM(2010) 2020.

²⁷ Zie voor bewijzen van de voordelen van mobiliteit voor het individu bijvoorbeeld F. Maiworm en U. Teichler: Study Abroad and Early Career: Experiences of Former Erasmus Students, 2004; de jaarlijkse Survey van het Erasmus Student Network; eindevaluaties van de communautaire programma's Socrates II, Leonardo da Vinci II en eLearning; Analysis of the Effects of Leonardo da Vinci Mobility Measures on Young Trainees, Employees and the influence of socio-economic factors, 2007. Het systeemvoordeel van mobiliteit is voor het hoger onderwijs aangetoond in de studie "The impact of Erasmus on European higher education: quality, openness and internationalisation" van december 2008, <http://ec.europa.eu/education/erasmus/doc/publ/impact08.pdf>. Zie ook de tussentijdse evaluatie van Erasmus Mundus door CSES, juni 2007, http://ec.europa.eu/education/programmes/mundus/doc/evalreport_en.pdf.

Gemeenschap van studenten, personen in opleiding, vrijwilligers, leerkrachten en opleiders²⁸. Hierin werden de lidstaten verzocht gepaste stappen te ondernemen om belemmeringen voor de mobiliteit van deze groepen weg te nemen.

- (4) De wettelijke bepalingen betreffende het vrije verkeer van werknemers binnen de Europese Unie werden in de op 13 juli 2010 goedgekeurde mededeling van de Commissie "Het vrije verkeer van werknemers opnieuw garanderen: rechten en belangrijkste ontwikkelingen"²⁹ belicht.
- (5) Sinds de aanbeveling van 2001 is er op het gebied van jeugdmobiliteit veel bereikt. Niet alle instrumenten en hulpmiddelen worden echter volledig benut en er zijn nog veel belemmeringen overgebleven. Bovendien is de gehele context van de leermobiliteit de afgelopen tien jaar aanzienlijk veranderd, onder andere als gevolg van de globalisering, technologische vooruitgang met inbegrip van informatie- en communicatietechnologie (ICT) en sterkere nadruk op inzetbaarheid en de sociale dimensie.
- (6) In november 2008 heeft de Raad de lidstaten gevraagd zich ten doel te stellen perioden van leren in het buitenland geleidelijk meer regel dan uitzondering te laten zijn voor alle jonge Europeanen. De Raad verzocht de Commissie een plan van aanpak vast te stellen voor het opnemen van maatregelen ter bevordering van grensoverschrijdende mobiliteit in alle Europese programma's en de lidstaten te steunen in hun inspanningen ter bevordering van mobiliteit.³⁰
- (7) De Commissie heeft in juli 2009 het Groenboek "De leermobiliteit van jongeren bevorderen"³¹ gepubliceerd, waarmee een openbare raadpleging werd gestart over een aantal vragen, zoals wat de beste manier is om de mobiliteitsmogelijkheden voor jonge Europeanen te vergroten, welke belemmeringen voor mobiliteit er nog moeten worden weggenomen en hoe alle spelers hun krachten kunnen bundelen in een nieuw partnerschap voor leermobiliteit. De reacties op deze raadpleging hebben, evenals de adviezen die zijn ontvangen van het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's, belangrijke gegevens opgeleverd voor deze aanbeveling.
- (8) Ook de mobiliteit van jonge onderzoekers moet worden bevorderd om ervoor te zorgen dat de EU met onderzoek en innovatie niet achterblijft bij haar concurrenten. In de mededeling van de Commissie van 23 mei 2008, "Betere loopbanen en meer mobiliteit: een Europees partnerschap voor onderzoekers"³², is een pakket maatregelen voorgesteld om te waarborgen dat onderzoekers in de EU kunnen profiteren van de juiste beroepsopleiding, aantrekkelijke loopbanen en minder belemmeringen voor hun mobiliteit, terwijl in de conclusies van de Raad van 2 maart 2010 over de mobiliteit en loopbanen van Europese onderzoekers³³ concrete suggesties zijn gedaan voor de wijze waarop de mobiliteit van onderzoekers kan worden verbeterd en verschillende terreinen zijn aangewezen waarop actie kan worden ondernomen.

²⁸ PB L 215 van 9.8.2001, blz. 30-37.

²⁹ COM(2010) 373.

³⁰ Conclusies van de Raad van 21 november 2008 betreffende de mobiliteit van jongeren (2008/C 320/03).

³¹ COM(2009) 329.

³² COM(2008) 317.

³³ Conclusies van de Raad van 2 maart 2010 over mobiliteit en loopbaan van Europese onderzoekers.

- (9) In deze aanbeveling wordt verwezen naar jongeren in alle leer- en opleidingsverbanden, dat wil zeggen op school, in een beroepsopleiding (op school of in het kader van het leerlingwezen) en binnen een universitaire studie (op bachelor-, master- en doctoraal niveau), maar ook tijdens jeugduitwisselingen, vrijwilligersactiviteiten en stages, binnen of buiten de Europese Unie. De belangrijkste leeftijdscohort waarop de aanbevelingen zich richten is die van de 16- tot 35-jarigen. Leermobiliteit wordt voor alle disciplines en vakgebieden, zoals cultuur, wetenschap, technologie, kunst en sport, alsmede voor jonge ondernemers en onderzoekers relevant geacht. In deze aanbeveling omvat het begrip "leren" zowel formeel als informeel en niet-formeel leren.
- (10) Deze aanbeveling is bedoeld om de lidstaten aan te moedigen de leermobiliteit van jongeren te bevorderen en belemmeringen weg te nemen die vooruitgang op dit gebied in de weg staan. Tegelijkertijd eerbiedigt zij volledig hun verantwoordelijkheden in het kader van hun nationale wetgeving.
- (11) Ook moedigt zij de lidstaten aan het volledige potentieel te benutten van bestaande instrumenten ter bevordering van mobiliteit, met name het Europees handvest voor kwaliteit bij mobiliteit, Europass, het diplomasupplement, Youthpass, het Europese kwalificatiekader, het Europees systeem voor het verzamelen en overdragen van studiepunten en het Europees systeem voor studiepuntenoverdracht voor beroepsonderwijs en -opleiding.
- (12) EU-programma's hebben niet alleen materiële ondersteuning voor mobiliteit opgeleverd, maar ook de ontwikkeling mogelijk gemaakt van goede praktijken en hulpmiddelen gericht op bevordering van de mobiliteit van jongeren in alle leer- en opleidingsomgevingen.
- (13) In deze aanbeveling van de Raad worden specifieke richtsnoeren gegeven ten aanzien van de administratieve, institutionele en wettelijke belemmeringen voor de leermobiliteit van jongeren. Deze vormen een aanvulling op de bredere geïntegreerde richtsnoeren van Europa 2020, met name de richtsnoeren voor het werkgelegenheidsbeleid,

BEVEELT DE LIDSTATEN AAN:

1) Informatie en richtsnoeren met betrekking tot mobiliteitsmogelijkheden

- a) de kwaliteit van de informatie en richtsnoeren met betrekking tot nationale en regionale mobiliteitsmogelijkheden en de beschikbaarheid van studiebeurzen te verbeteren, en op specifieke groepen studenten, zowel binnen als buiten de EU te richten. De lidstaten dienen – onder meer met gebruikmaking van ICT en sociale netwerken – nieuwe, creatieve en interactieve vormen van informatieverbreiding te benutten, te communiceren met jongeren en van gedachten met hen te wisselen;
- b) informatie eenvoudig toegankelijk te maken voor alle jongeren die geïnteresseerd zijn in leermobiliteit, bijvoorbeeld via centrale portaalsites, ondersteuningscentra (zoals "Europese bureaus") en adviesdiensten op institutioneel niveau. Ook het

gebruik van internetdiensten kan zinvol zijn. In dit verband wordt aanbevolen gebruik te maken van het Euroguidance-netwerk³⁴;

- c) met de Commissie aan de verdere ontwikkeling van het PLOTEUS-portaal voor leermogelijkheden samen te werken, met name door uitbreiding van het aantal nationale informatiebronnen waartoe burgers rechtstreeks toegang hebben via de meertalige PLOTEUS-interface;
- d) nationale en regionale agentschappen aan te moedigen ervoor te zorgen dat hun werkzaamheden zijn geïntegreerd met die van belanghebbenden bij leermobiliteit teneinde een heldere, samenhangende en eenvoudige informatiestroom te waarborgen.

2) Motivatie om deel te nemen aan transnationale mobiliteitsactiviteiten

- a) de meerwaarde van leermobiliteit voor de ontwikkeling van beroepsmatige en interculturele vaardigheden en toekomstige inzetbaarheid te benadrukken, met name in het kader van de in toenemende mate mondiale arbeidsmarkt;
- b) netwerkactiviteiten tussen agentschappen, regionale en lokale instanties, openbare arbeidsdiensten, instellingen, jeugdorganisaties, onderzoekers, leerkrachten, opleiders en jeugdwerkers, beleidsmakers, werkgevers en jongeren te bevorderen om een gecoördineerde aanpak van de motivatie van jongeren te waarborgen;
- c) "uitwisseling onder gelijken" tussen mobiele en nog niet mobiele studenten aan te moedigen om de motivatie te verbeteren. Open dagen bij instellingen waar mobiliteit wordt gestimuleerd, kunnen een forum bieden voor dergelijke uitwisselingen;
- d) de waarde van leermobiliteit tegenover studenten, hun familie en hun werkgevers te onderstrepen door, voor zover mogelijk, mobiliteit te integreren in het les- of opleidingsprogramma. Ook het verschaffen van mogelijkheden voor korte perioden van mobiliteit kan ertoe bijdragen dat meer jongeren mobiel worden.

3) Voorbereiding van mobiliteitsmogelijkheden, met name ten aanzien van vaardigheden in vreemde talen

- a) het belang van het leren van talen in de eerste fasen van het onderwijs te erkennen. Talige en culturele voorbereiding op mobiliteit dient een centraal deel uit te maken van de lesprogramma's, zowel in het algemeen vormend als het beroepsonderwijs;
- b) creatievere methoden toe te passen bij het geven van taalonderwijs, met inbegrip van ICT, en daarbij bijzondere aandacht te besteden aan achterstandsleerlingen en hun specifieke behoeften;
- c) de verwerving van fundamentele e-vaardigheden (digitale competenties) door jongeren te stimuleren, zodat zij zich in optimale omstandigheden kunnen voorbereiden op hun mobiliteit;

³⁴ <http://www.euroguidance.net>.

- d) de ontwikkeling van partnerschappen en uitwisselingen tussen onderwijsinstellingen te bevorderen om een betere voorbereiding op perioden van mobiliteit tot stand te brengen.

4) Wettelijke en institutionele belemmeringen in verband met de leerperiode in het buitenland

- a) wettelijke kwesties aan te pakken die problemen veroorzaken bij het verkrijgen van visa en verblijfsvergunningen voor niet-ingezetenen van de EU die een leermogelijkheid in een lidstaat willen benutten;
- b) kwesties aan te pakken die het gevolg zijn van verschillen in wettelijke regels binnen de Europese Unie ten aanzien van minderjarigen die deelnemen aan mobiliteitsregelingen;
- c) duidelijke stelsels vast te leggen waarin stagiairs kunnen deelnemen aan perioden van mobiliteit. Teneinde de mobiliteit van stagiairs en ook van jonge onderzoekers te bevorderen en onzekerheden weg te nemen, dienen de lidstaten te zorgen voor toereikende beschermingsniveaus in termen van verzekering, arbeidsnormen, gezondheids- en veiligheidsvoorschriften en regelingen voor belastingen, sociale zekerheid en pensioenen;
- d) gezamenlijk met instellingen in andere landen ontwikkelde en gegeven onderwijs- en opleidingsprogramma's actief aan te moedigen. De lidstaten dienen ervoor te zorgen dat nationale wetten geen belemmering vormen voor gezamenlijke programma's en kwalificaties in onderwijs en beroepsopleiding, zoals die waarin bepaald is dat de programma's in de landstaal moeten worden gegeven en beoordeeld;
- e) de administratieve en wettelijke lasten te verlichten om de leermobiliteit naar en vanuit de Europese Unie te bevorderen. Meer samenwerking en partnerschappen met derde landen, overeenkomsten tussen de relevante instanties in de lidstaten en bilaterale overeenkomsten tussen instellingen zouden de leermobiliteit tussen de EU en andere delen van de wereld vergemakkelijken.

5) Overdraagbaarheid van studiebeurzen en leningen

- a) de overdraagbaarheid van studiebeurzen, leningen en de toegang tot uitkeringen te waarborgen ter bevordering van de leermobiliteit van jongeren.

6) Kwaliteit van de mobiliteit

- a) gebruik te maken van bestaande handvesten, zoals het Europees handvest voor kwaliteit bij mobiliteit, om te waarborgen dat de mobiliteit van hoge kwaliteit is en de invoering te overwegen van kwaliteitsborgingsprocedures voor elk aspect van mobiliteit;
- b) een permanente dialoog en heldere afspraken tussen de zendende en ontvangende instellingen aan te moedigen, bijvoorbeeld met behulp van leerovereenkomsten. Transparante selectieprocedures, uitwisseling onder gelijken en gestructureerde ondersteuning van studenten te bevorderen;
- c) mechanismen voor regelmatige verslaglegging, inventarisatie en feedback tot stand te brengen om een mobiliteitservaring van hoge kwaliteit te waarborgen;

- d) regelingen voor mentorschap en leren in groepsverband te bevorderen om de integratie van mobiele studenten in de gastlanden en -instellingen te stimuleren;
- e) de beschikbaarheid van comfortabel en betaalbaar onderdak voor mobiele studenten te bevorderen;
- f) begeleiding voor teruggekeerde mobiele studenten te verzorgen zodat zij de tijdens hun verblijf in het buitenland verworven competenties optimaal kunnen benutten. Hulp bij re-integratie te bieden na een langdurig verblijf in het buitenland.

7) Erkenning van leerresultaten

- a) de uitvoering en het gebruik van bestaande EU-instrumenten te waarborgen die de overdracht en validatie van de leerresultaten van mobiliteitservaringen tussen de lidstaten mogelijk maken (zoals Europass-Mobility, Youthpass, ECTS, ECVET, het Europees kwalificatiekader en het toekomstige Europees persoonlijke-vaardighedenpaspoort). Deze instrumenten dienen ook beter te worden gepropageerd, vooral onder werkgevers;
- b) de procedures en richtsnoeren voor de validatie en erkenning van informeel en niet-formeel leren te erkennen om meer mobiliteit mogelijk te maken (bijvoorbeeld in vrijwilligers- en jeugdwerk);
- c) een oplossing te vinden voor het probleem van de validatie en erkenning van kennis, vaardigheden en competenties die zijn verworven tijdens perioden van mobiliteit in het buitenland (zoals vaardigheden in vreemde talen);
- d) duidelijke contactpunten aan te wijzen waar men zijn kwalificaties kan laten erkennen en bekrachtigen na terugkeer uit het buitenland.

8) Achterstandsleerlingen

- a) achterstandsleerlingen gerichte informatie te geven over programma's en ondersteuning, gericht op hun specifieke behoeften;
- b) een "mobiliteitscultuur" te ontwikkelen, dat wil zeggen een cultuur waarin mobiliteitsmogelijkheden zijn geïntegreerd in alle leeromgevingen, en daarbij leerkrachten, opleiders, jeugdwerkers en dergelijke te betrekken. Hiervan profiteren alle leerlingen en in het bijzonder achterstandsgroepen die zich wellicht uitgesloten voelen van mobiliteitsmogelijkheden.

9) Partnerschappen en financiering

- a) de vorming van mobiliteitspartnerschappen met publieke en private actoren die op lokaal niveau actief zijn te bevorderen. Kamers van koophandel, bedrijfsorganisaties en NGO's kunnen in dit verband waardevolle partners zijn. Daarnaast moeten netwerken van scholen en universiteiten worden gestimuleerd met het oog op de uitwisseling van informatie, nieuws en ervaringen;
- b) regionale instanties aan te moedigen een grotere rol te spelen bij de bevordering van mobiliteit door voort te bouwen op bestaande netwerken en nieuwe partnerschappen aan te gaan;

- c) actieve samenwerking en communicatie (met inbegrip van bewustmaking van en het propageren van de waarde van mobiliteit) tussen de onderwijssector en het bedrijfsleven, omdat de betrokkenheid van bedrijven een belangrijke factor in de versterking van de mobiliteit van de jeugd is, bijvoorbeeld door het aanbieden van stageplaatsen. Bedrijven prikkels, zoals speciale beurzen, te bieden, in overeenstemming met de EU-wetgeving, om hun betrokkenheid aan te moedigen zodat zij plaatsen voor praktijkervaring, stages en praktijkopleiding ter beschikking stellen;
- d) de samenhang en complementariteit van nationale en Europese programma's te garanderen om synergievoordelen te scheppen en de doelmatigheid van mobiliteitsprogramma's te vergroten.

10) Rol van multiplicatoren

- a) de inzet van multiplicatoren te bevorderen, zoals leerkrachten, opleiders, jeugdwerkers en jongeren die eerder aan een mobiliteitservaring hebben deelgenomen, om jongeren te inspireren en te motiveren mobiel te worden. Werkgevers op onderwijsgebied aan te moedigen de inzet van leerkrachten, opleiders en jeugdwerkers voor leermobiliteit te erkennen en te belonen. De mobiliteit van leerkrachten, opleiders en jeugdwerkers als mogelijkheid voor verdere beroepsontwikkeling te bevorderen en te ondersteunen;
- b) mobiliteit als onderdeel van de beroepsopleiding van leerkrachten, opleiders en jeugdwerkers te bevorderen.

11) Voortgangsbewaking: 'mobiliteitsscorebord'

- a) verslag aan de Commissie uit te brengen over de voortgang bij het wegnemen van belemmeringen voor mobiliteit in het bredere kader van de Europa 2020-strategie en de nationale hervormingsprogramma's, de bestaande regelingen van het strategisch kader voor Europese samenwerking op het gebied van onderwijs en beroepsopleiding (ET2020) en de EU-jeugdstrategie. Deze verslaglegging dient als basis voor een tweejaarlijkse beoordeling van de voortgang in de lidstaten in de vorm van een 'mobiliteitsscorebord';
- b) de beschikbaarheid en kwaliteit van de nationale statistische gegevens over de transnationale mobiliteit van jongeren te verbeteren.

NEEMT NOTA VAN HET VOORNEMEN VAN DE COMMISSIE OM:

- (1) de onderwijs-, opleidings- en jeugdprogramma's van de EU, zoals Erasmus, Erasmus Mundus, Leonardo, Comenius, Grundtvig, Youth in Action, Tempus en Marie Curie, alsook de structuurfondsen en in het bijzonder het Europees Sociaal Fonds, te benutten en te versterken teneinde de leermogelijkheden voor alle jongeren te vergroten en te verbreden, de actieve betrokkenheid van jongeren bij de samenleving te stimuleren en hun werkgelegenheidssituatie te verbeteren;
- (2) bij te dragen aan de inspanningen van de lidstaten om de leermobiliteit te ondersteunen door een gecoördineerde herziening van bestaande programma's uit te voeren met het oog op de ontwikkeling van een geïntegreerd beleid ter

onderbouwing van de Jeugd in beweging-strategie binnen het volgende financiële kader (2014-2020);

- (3) openbare instanties en belanghebbenden in de lidstaten advies te geven omtrent de jurisprudentie van het Europees Hof van Justitie betreffende kwesties als toegang tot onderwijsinstellingen, erkenning van diploma's, overdraagbaarheid van studiebeurzen en leningen, en andere rechten van mobiele studenten in het gastland of het land van oorsprong;
- (4) het statistische kader voor het meten en volgen van de voortgang bij het wegnemen van belemmeringen voor mobiliteit te verbeteren;
- (5) de voortgang bij het wegnemen van belemmeringen voor mobiliteit te evalueren na de eerste vier jaren van tenuitvoerlegging van deze aanbeveling (eind 2014).

Gedaan te Brussel,

*Voor de Raad
De Voorzitter*